

ỦY BAN NHÂN DÂN QUẬN 7
Trường THCS TRẦN QUỐC TUẤN
Tổ Ngữ văn

PHIẾU HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ HỌC MÔN NGỮ VĂN
KHỐI LỚP 7
TUẦN 12 (22/11 - 27/11/2021)

NỘI DUNG	GHI CHÚ
Tên bài học/ chủ đề Khối lớp 7	Cảm nghĩ trong đêm thanh tĩnh Cảnh khuya Rằm tháng giêng Thành ngữ
Hoạt động 1: Đọc tài liệu và thực hiện các yêu cầu. Đọc chú thích và gạch chân các ý chính về tác giả và tác phẩm SGK/ 123,124 Đọc văn bản và thực hiện yêu cầu câu 1,2,3 SGK/124.	<p style="text-align: center;">Văn bản : CẢM NGHĨ TRONG ĐÊM THANH TĨNH</p> <p>I. Đọc - hiểu chú thích:</p> <p>1. Tác giả: (Sgk)</p> <p>2. Tác phẩm:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Hoàn cảnh sáng tác: Sống xa quê, nhìn trăng nhớ quê. -Thể thơ: Ngũ ngôn tứ tuyệt (cổ thể) <p>II. Đọc - hiểu văn bản</p> <p>1. Hai câu đầu <i>Sàng tiền minh nguyệt quang,</i> <i>Nghi thị địa thương sương.</i></p> <p>->Ánh trăng như một làn sương mờ ảo soi toả mặt đất, bao phủ không gian, là đối tượng cảm nghĩ của tác giả trong một đêm trằn trọc không ngủ.</p> <p>2. Hai câu cuối</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cử đầu >< đê đầu - Vọng minh nguyệt >< tư cố hương <p>-> Phép đối – bố cục chặt chẽ tạo nên tính thống nhất, liền mạch của cảm xúc.</p>

<p>Đọc ghi nhớ SGK/124</p> <p>Đọc phần chú thích và gạch chân ý chính về tác giả, tác phẩm SGK/ 141,142</p> <p>Đọc văn bản và trả lời câu 1,2,3,4,5,6 SGK/ 142</p>	<p>=> Diễn tả cảm xúc sâu nặng thường trực trong tâm hồn người xa quê, đó là nỗi nhớ quê hương da diết.</p> <p>III. TỔNG KẾT: * Ghi nhớ: SGK/ 124</p> <p style="text-align: center;">VĂN BẢN: CẢNH KHUYA, RẼM THÁNG GIÊNG - Hồ Chí Minh-</p> <p>I. Đọc- hiểu chú thích</p> <p>1. Tác giả: Hồ Chí Minh (1890 – 1969) là lãnh tụ vĩ đại, nhà thơ lớn, danh nhân văn hoá thế giới.</p> <p>2. Tác phẩm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - HCST: Hai bài thơ được sáng tác trong những năm đầu kháng chiến chống Pháp ở chiến khu Việt Bắc. - Thể thơ: thất ngôn tứ tuyệt Đường luật <p>II. Đọc- hiểu văn bản</p> <p>A. Văn bản : “ Cảnh khuya”</p> <p>1. Bức tranh cảnh khuya trong rừng Việt Bắc</p> <ul style="list-style-type: none"> - So sánh: tiếng suối - tiếng hát xa <p>-> Tiếng suối trở nên gần gũi với con người hơn và có sức sống, trẻ trung.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Trăng lồng cổ thụ bóng lồng hoa</i> + Điệp từ “ lồng ” <p>=> Cảnh vật sống động, có đường nét, hình khối đa dạng với hai mảng màu sáng tối tạo nên bức tranh lung linh, chập chờn, lại ấm áp, hòa hợp, quán quýt.</p> <p>2. Tâm trạng của tác giả</p> <p><i>Cảnh khuya như vẽ Người chưa ngủ</i> <i>Chưa ngủ vì lo nỗi nước nhà</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Điệp từ “<i>chưa ngủ</i>” <p>-> Như một bản lề mở ra hai phía tâm trạng của nhà thơ: Niềm say mê cảnh thiên nhiên và nỗi</p>
---	---

Đọc ghi nhớ SGK/143

Đọc ngữ liệu và trả lời câu hỏi 1a,b SGK/143

Đọc và trả lời câu 2a,b SGK/143

lo việc nước => Sự hòa hợp, thống nhất giữa nhà thơ và người chiến sĩ trong vị lãnh tụ.

B. Văn bản: “ Rằm tháng giêng”

1. Cảnh đêm rằm tháng giêng

“Rằm xuân lồng lộng... thêm xuân”

- Từ láy gợi tả “lồng lộng”, điệp từ “xuân”.

=> Khung cảnh thiên nhiên cao, rộng, trong trẻo, bát ngát tràn ngập ánh trăng, sức sống mùa xuân.

b. Hình ảnh con người giữa đêm rằm tháng giêng

- Bàn việc quân -> Lòng yêu nước

- Không gian: giữa cảnh khuya, trời nước bao la ngập tràn ánh trăng

- Khi quay về trăng ngân đầy thuyền.

-> Phong thái ung dung, bình tĩnh, chủ động, lạc quan của Bác.

III. TỔNG KẾT

* Ghi nhớ: sgk/143

Tiếng việt : THÀNH NGỮ

I. Thế nào là thành ngữ?

Xét ví dụ SGK/143

a. Cấu tạo của thành ngữ

- Lên thác xuống ghềnh

-> Có cấu tạo cố định, biểu thị một ý nghĩa hoàn chỉnh.

=> Thành ngữ

b. Nghĩa của thành ngữ

- Lên thác xuống ghềnh: Trải qua nhiều gian nan, vất vả, nguy hiểm.

- Nhanh như chớp: Hàm ý so sánh sự việc và hành động diễn ra nhanh chóng, mau lẹ

=> Nghĩa của thành ngữ có thể bắt nguồn trực tiếp từ nghĩa đen, có thể hiểu gián tiếp thông qua phép chuyển nghĩa như ẩn dụ, so sánh ...

<p>Độc ghi nhớ 1 SGK/ 144</p> <p>Độc và thực hiện yêu cầu câu 1,2 SGK/144</p> <p>Độc ghi nhớ 2 SGK/144</p>	<p>→ Ghi nhớ 1sgk/144</p> <p>II. Sử dụng thành ngữ <i>Xét ví dụ SGK/ 144</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bầy nổi ba chìm -> VN - Tắt lửa tối đèn -> Phụ ngữ của danh từ <i>khi</i> - Nhanh như chớp -> phụ ngữ của động từ “chạy” <p>→ Ghi nhớ 2 SGK/144</p>
<p>Hoạt động 2: Kiểm tra, đánh giá quá trình tự học.</p>	<p>Học thuộc lòng bài thơ Làm BT1,3 SGK/145.</p>

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM Củng cố kiến thức Tuần 12
(Các em thực hiện trên K12)

Khoanh tròn vào đáp án đúng nhất:

Câu 1. Thể thơ của bài Cảm nghĩ trong đêm thanh tĩnh là gì?

- A. Thất ngôn tứ tuyệt
- B. Thất ngôn bát cú
- C. Ngũ ngôn tứ tuyệt
- D. Lục bát

Câu 2. Hai câu thơ đầu bài Tĩnh dạ tứ tả cảnh gì?

- A. Miêu tả hình ảnh ánh trăng trong đêm thanh tĩnh
- B. Miêu tả hình ảnh trăng và sương
- C. Miêu tả nhân vật ngắm trăng
- D. Cả 3 đáp án trên đều đúng

Câu 3. Hai câu thơ cuối bài thơ có nội dung gì?

- A. Thể hiện tình cảm của tác giả nhớ mong quê hương, chốn cũ

B. Thể hiện nhẹ nhàng mà thấm thía tình quê hương của một người sống xa nhà trong cảnh đêm trăng thanh tĩnh

C. Nỗi nhớ mong quê hương, chôn cũ trong lòng tác giả

D. Cảnh đêm trăng đẹp, huyền ảo, nhiều mộng mị

Câu 4. Chủ đề bài thơ “Cảm nghĩ trong đêm thanh tĩnh” là gì?

A Lên núi nhớ bạn

B Trông trăng nhớ quê

C Non nước hữu tình

D Trước cảnh sinh tình.

Câu 5. Hai bài thơ “Cảnh khuya, Rằm tháng giêng” được sáng tác trong hoàn cảnh nào?

A. Trước Cách mạng tháng Tám, Bác Hồ mới về nước

B. Những năm đầu cuộc kháng chiến chống Pháp

C. Những năm hòa bình ở miền Bắc sau kháng chiến chống Pháp

D. Những năm kháng chiến chống đế quốc Mỹ xâm lược

Câu 6. Hai bài thơ “Cảnh khuya, Rằm tháng giêng” miêu tả cảnh vật ở đâu?

A. Thủ đô Hà Nội

B. Việt Bắc

C. Tây Bắc

D. Nghệ An

Câu 7: Hai bài thơ “Cảnh khuya, Rằm tháng giêng” được viết theo thể thơ nào?

A. Lục bát

B. Song thất lục bát

C. Thất ngôn bát cú

D. Thất ngôn tứ tuyệt

Câu 8. Thành ngữ là gì?

A. Thành ngữ là loại từ có cấu tạo cố định, biểu thị một ý nghĩa hoàn chỉnh

B. Những câu đúc rút kinh nghiệm sống của nhân dân ta

C. Những câu hát thể hiện tình cảm, thái độ của nhân dân

D. Cả 3 đáp án trên

Câu 9: Trong những câu sau, câu nào là thành ngữ?

A. Có công mài sắt có ngày nên kim

B. Có chí thì nên

C. Con dại cái mang

D. Ăn quả nhớ kẻ trồng cây

Câu 10 : Trong những dòng sau đây, dòng nào là thành ngữ có dùng phép so sánh?

A Một nắng hay sương

B Lá lành đùm lá rách

C Đen như cột nhà cháy .

D Êch ngồi đáy giếng .